

INSTALACJE DO GAZÓW TECHNICZNYCH	NORMA BRANŻOWA	BN-76
	Armatura napełnialni tlenu Zawór bezpieczeństwa ZTB-6/160	4128-03
		Grupa katalogowa III 66

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są zawory bezpieczeństwa o średnicy nominalnej 6 mm, na ciśnienie nominalne 160 kG/cm² (16 MPa), stosowane w napełnialniach tlenu.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia zaworu bezpieczeństwa o średnicy nominalnej 6 mm, na ciśnienie nominalne 160 kG/cm²:

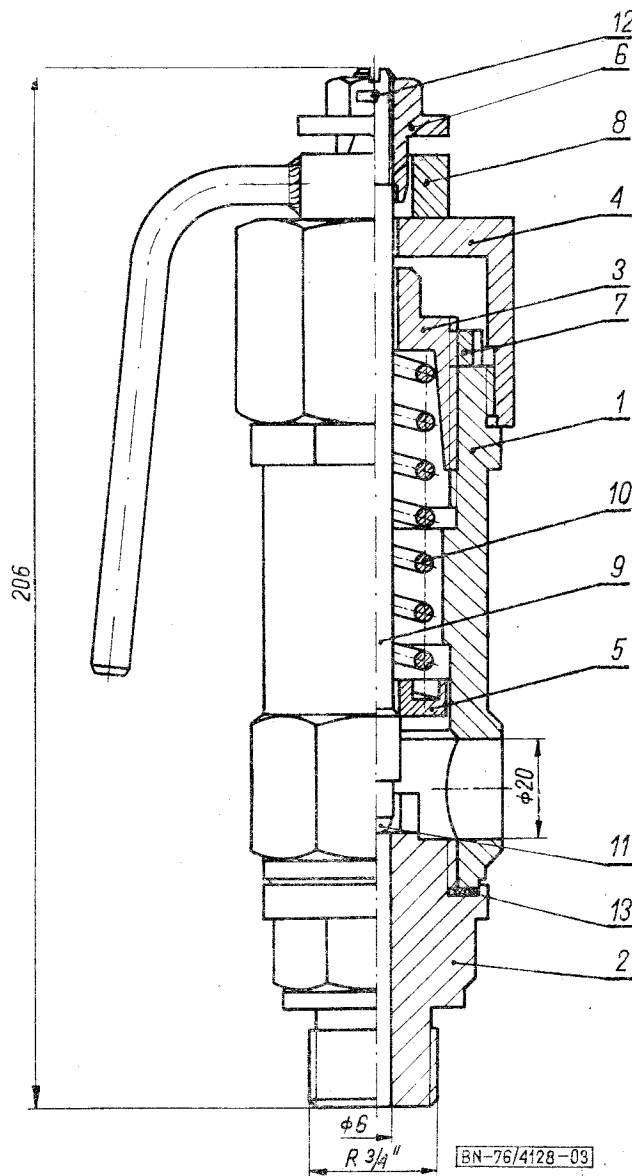
ZAWÓR BEZPIECZEŃSTWA ZTB-6/160
BN-76/4128-03

3. WYMAGANIA

3.1. Główne wymiary zaworu w mm — wg rysunku.

3.2. Materiały — wg tablicy.

Nr części na rysunku	Nazwa części	Liczba sztuk w zespole	Materiał
1	Korpus	1	mosiądz MO58 wg PN-67/ H-87025
2	Kadłub	1	
3	Gniazdo górne	1	
4	Nakrętka	1	
5	Gniazdo dolne	1	
6	Nakrętka	1	
7	Nakrętka	1	
8	Dźwignia	1	
9	Wrzeciono	1	
10	Sprężyna	1	stal 50S wg PN-74/H-84032
11	Kulka ϕ 7,5	1	stal ŁH15 wg PN-74/H-84041
12	Zawlecзка ϕ 2×20	1	mosiądz MO58
13	Uszczelka ϕ 43/33,5×1,5	1	fibra

Zawór bezpieczeństwa ZTB-6/160

1 — korpus, 2 — kadłub, 3 — gniazdo górne, 4 — nakrętka, 5 — gniazdo dolne, 6 — nakrętka, 7 — nakrętka, 8 — dźwignia, 9 — wrzeciono, 10 — sprężyna, 11 — kulka, 12 — zawlecзка, 13 — uszczelka

Zgłoszona przez Zjednoczone Zakłady Gazów Technicznych POLGAZ
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczonych Zakładów Gazów
Technicznych POLGAZ dnia 15 grudnia 1976 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 kwietnia 1978 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 18/1977 poz. 60)

3.3. Próba ciśnieniowa. Kadłub zaworu powinien wytrzymać próbę hydrauliczną na ciśnienie 240 kG/cm² (24 MPa).

3.4. Niezawodność działania. Zawór powinien zapewnić otwarcie zbiornika lub rurociągu przy ciśnieniu nie mniejszym niż 165 kG/cm² (16,5 MPa) i nie większym niż 175 kG/cm² (17,5 MPa), a rozrzut wartości ciśnienia początku otwarcia nie powinien być większy niż 1,5%.

Zawór powinien zamykać się przy ciśnieniu nie mniejszym niż 85% ciśnienia początku otwarcia.

3.5. Przepustowość zaworu powinna wynosić co najmniej 80 m³/h przy otwarciu wg 3.4.

3.6. Cechowanie. Na korpusie zaworu powinny być umieszczone w sposób trwały i wyraźny co najmniej następujące dane:

- a) znak wytwórni,
- b) znak zaworu ZTB-6/160,
- c) numer i rok produkcji.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Każdy zawór powinien być zawięty w papier pakowy.

4.2. Transport i przechowywanie. Zawory powinny być przewożone i przechowywane w warunkach zabezpieczających je przed uszkodzeniem lub zniszczeniem.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań

- a) sprawdzenie głównych wymiarów (3.1),
- b) sprawdzenie materiałów (3.2),
- c) wykonanie próby ciśnieniowej (3.3),
- d) sprawdzenie niezawodności działania (3.4),
- e) sprawdzenie przepustowości zaworu (3.5).

5.2. Opis badań

5.2.1. Sprawdzenie głównych wymiarów należy przeprowadzać za pomocą uniwersalnych przyrządów pomiarowych i sprawdzianów.

5.2.2. Sprawdzenie materiałów polega na porównaniu atestów i zaświadczeń wytwórni stwierdzających zgodność materiałów użytych do wykonania przedstawionych do badań zaworów z normami przedmiotowymi.

5.2.3. Wykonanie próby ciśnieniowej należy przeprowadzać przez wywarcie na ścianki kadłuba ciśnienia próbnego 240 kG/cm² (24 MPa) wody o temperaturze poniżej 40°C w ciągu 2 min.

5.2.4. Sprawdzenie niezawodności działania należy przeprowadzać na stanowisku próbnym wyposażonym w dwa manometry (jeden manometr kontrolny). Próba polega na ustawieniu zaworu na ciśnienie początku otwarcia i 5-krotnym sprawdzeniu prawidłowego otwierania i zamykania się zaworu, samoczynnie pod wpływem ciśnienia czynnika próbnego.

Po próbie należy zamontować na zaworze urządzenie do przedmuchiwania i przedmuchać zawór trzy razy czynnikiem próbnym przy ciśnieniu równym 95% ciśnienia początku otwarcia.

Rozrzut ciśnienia początku otwarcia (X) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X = \frac{P_2 - P_1}{P_2 + P_1} \cdot 100$$

w którym:

P_2 — najwyższe ciśnienie początku otwarcia, kG/cm² (MPa),

P_1 — najniższe ciśnienie początku otwarcia, kG/cm² (MPa).

5.2.5. Sprawdzenie przepustowości zaworu należy wykonywać tylko przy zmianie konstrukcji zaworu. Badanie to przeprowadza Laboratorium Dozoru Technicznego.

5.3. Ocena wyników badań. Zawór należy uznać za zgodny z wymaganiami normy, jeżeli wyniki przeprowadzonych badań będą zgodne z wymaganiami rozdz. 3.

5.4. Zaświadczenie o zgodności zaworu z wymaganiami normy. Na każdy zawór wytwórca powinien wystawić zaświadczenie zawierające co najmniej:

- a) nazwę i adres wytwórni,
- b) oznaczenie zaworu wg rozdziału 2,
- c) numer fabryczny,
- d) dopuszczalną wartość współczynnika wpływu a ,
- e) ciśnienie początku otwarcia,
- f) stwierdzenie zgodności z wymaganiami normy.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zjednoczone Zakłady Gazów Technicznych POLGAZ, Gliwice.

2. Normy związane

PN-74/H-84032 Stal sprężynowa (resorowa). Gatunki
PN-74/H-84041 Stal na łożyska toczne. Kęsiska, kęsy, pręty, walcówka i druty

PN-71/H-86020 Stal odporna na korozję (nierdzewna i kwasoodporna). Gatunki

PN-67/H-87025 Mosiądz do przeróbki plastycznej. Gatunki

3. Autor projektu normy — mgr inż. Bronisław Tobolski.